

977568

445

I. 1937

DEÁK FERENC SZ. KIV. VÁROS
MÚZEUM
KÖNYVTÁR

5918

445-68

Debreceni Egyetem
Egyetemi és Nemzeti Könyvtár

7231 9444

K E S E R V - I M A

NÉH. MEZŐ-SZENTGYÖRGYI

MATKOVICH ALBERT

RHÉDEI ANNA ASSZONYNAK

KORÁN ELHALT KEDVES FÉRJE' KOPORSÓJA

FÖLÖTT ELMONDVA

T. TARDOSON APR. 3-án 1855

PAPP SÁMUEL

T. LÖKI REFORM. PREDIKÁTOR ÁLTAL.

ISMÉT

GYÁSZ-BESZÉDEK ÉS IMÁK

MELLYEKBEN

A' FENN NEVEZETT, BOLDOGÚLT' KOPORSÓJÁNAK AZ
EDDIGI SÍRBÓL, A' BÁNATOS ÖZVEGY ÁLTAL ÉPITTETETT
ÚJ SÍRBOLTBA ÁTTÉTELE' MEGHATÓ ÜNNEPÉLYÉN
A' NŐI SZERETET' NAGYSÁGÁT

ÉS

A' HALHATATLANSÁG' HITÉNEK VALÓDISÁGÁT

FELMUTATTA

RÉVÉSZ BÁLINT

DEBRECZENI REFORM. HITTANÁR

T. TARDOSON JUL. 26-án 1855.

5918

dup

NYOMATOTT DEBRECZEN VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1855.

KESERV-IMA

NÉH. MEZŐ-SZENTGYÖRGYI

MATKOVICH ALBERT²

RHÉDEI ANNA ASSZONYNAK

KORÁN ELHALT KEDVES FÉRJE' KOPORSÓJA FÖLÖTT ELMONDVA

T. TARDOSON Aprilis 3-án 1855.

PAPP SÁMUEL

T. LÖKI REFORM. PREDIKÁTOR ÁLTAL.

A' gyász halotti-ének elzengett. Búsan megható hangjai átrezgettek lelkeinken, 's felkölték bennünk a' múlandóság megrázó érzetét.

Könytelt szemeink egy hideg fényben pompázó koporsóra esnek, mellybe néhai Mattkovich Albert ur porló részei záratvák. A' koporsó mellett egy felől bánattól levert kesergő özvegye, mint vihar által ketté tört — hervadásnak indult lilium roskadoz, — más felől pedig egyetlen fimagzata búsan hajladoz, mint eleven gyöngesarj a' kidölt fatörzs tövében.

Jertek minden rendű 's rangú végtisztességtevők! fohászkodjunk föl megindult szívvel e' koporsó fölött, és bánatos fohásznak kíséretében szállítsuk ezt — a' köz édes anyának — a'

földnek pihentető ölére: hogy a' belé helyhetett test, mint földrész, hadd porladozzék ott csöndesen az örök álm angyalának kiterjeszkedő szárnyai alatt. — Fohászkodjunk!

Magasságos Ur! — édes és keserű sorsok Istene! ki jobboldal áldasz, baloddal versz. Ki ha kegyteljesen mosolygasz le fényözön környezte égi trónodból, fölvidül a' természet, fölvidül az élő világ; de ha búsan tekintesz alá, gyászba borúl a' természet, gyászba az élő világ.

Közelebb e' hajlék is, míg jó kedved nyugodott ezen, bódog vala, egy kis család földi édene, hol a' kölcsönös szeretet, béke, öröm, elégedés, folytonos növekedésben újultak ki, mint a' tavasz egymás után fejledező virágai — Óh de hamar, hamar megfogyatkozáék derengő jó kedved édes és keserű sorsok Istene! e' hajlék fölött, és a' halál hideg árnyéka ült föl annak helyébe: azért olly rideg, örömtelen és sötét most ez, mint köd-homályba borúlt tájék őszi nap nyugot után!

Igen. — Korán érkező halál kopogtatott be csont-kezével, 's rontott be erőszakosan e' bódog hajlék ajtaján, jégkeblére ölelvén ki belölte azt, ki ennek föntartó oszlopa, életlelke 's mindene vala.

A' bölcs házigazda, kinek teremtő esze, lan-
kadatlan szorgalma bőséget és díszet árasztott a'

házra; a' gyöngéden hü férj, ki földi üdvét társa
 hö szerelmében kereste és találta; a' szelíden
 jó atya, ki korszerű józan nevelés által fényes
 és bódog jövőt törekvék biztosítani egyetlen fi-
 magzatának, — nincs többé, és benne meghalt
 e' háznak egy személybe foglalt földi szent há-
 romsága!

És most e' ház díszje pusztúl, virága hervadoz,
 alapjában megrendült jóléte dőledez. — Az
 ifjú élet társ, a' szerencsés nő, ki vídámon jár-
 dalt házi édenében, kinek keblében alig fért
 meg a' páros élet dicsekedve emlegetett böl-
 dogsága, társtalan özvegy már, búsongva ván-
 szorog a' temető penészei közt, — megszűnt
 szívének öröme, és siralmak panaszos hangján
 kérdi most: *Kicsoda művelheti azt, hogy jót lás-
 sak? az én reménységem napjai már elmúlá-
 nak!* A' reménydús magzat, atyja lelkének új
 alakban kifort mássa, — atyátlan árva most, és
 e' közös drága kincs már csak egynek osztály-
 része, a' bánatos anyának, ki e' keserű nyere-
 ményben kettős veszteséget sirat, *özvegységet*
 és *árvaságot*.

Óh Atyánk! édes és keserű sorsok Istene!
 emlékezzél irgalmadról: állj mellé kérünk a' ke-
 sergő özvegynék, kinek gyöngye szíve emberi
 erőtlenség mellett könnyen megreped-
 het kínos fájdalmában.

Cselekedd irgalmak Istene! hogy a' vészes jelen által leverettetett lelke a' bódog mult édes emlékére támaszkodhassék, 's bár e' képmény csapás által megingattatott is, de a' hit és remény gyémánt sziklájába fogódzva tántoríthatlanúl állhasson meg a' kétségbeesés alatt zúgó örvénye fölött. Ten magad emeld fel jószágos Istenség! lesújtott leányodat, és erősítsd őt, hogy megbirhassa a' csapást, melly szívét összetörte, 's kiállhassa a' kint, melly bánatos lelkén nyilal keresztül.

Tartsd meg, óh tartsd örök kegyelem Istene! az anyának legföltöbb kincsét, egyetlen gyermekét, hadd maradjon legalább egy élő virágszál keble földült pusztaságán, hadd legyen legalább egy csillag, mellyre könnyes szemeit szegezhesse, földi léte naphagyott éjszakáján. Kárpótoldjad a' női veszteséget, fájdalmat anyai örömeiben, hogy valahányszor szívére öleli szeretett gyermekét, mindannyiszor fogyatkozzék női fájdalma, mind annyiszor növekedjék anyai öröme.!

Add megérnie, hogy a' most panaszkodó özvegy, midőn kedves magzata örökös gondviselésed mellett, dicső őseinek nyomdokiba lépve, családjának, nemzetének díszévé válandik, — dicsekvő bódog anya lehessen, 's remegő ajkain akkor majd e' Téged magasztaló dicséret

zendülhessen el: *Csak egy szempillantásig hagy-
tál el Uram engemet, csak egy kis búsulásod-
ban rejtetted el töllem orczádat; de nagy irgal-
masságodban könyörültél rajtam, visszafordí-
tád reám orczádnak világosságát.*

Küld el vigasztaló angyalodat az életeréből kimerült agg anyához is, hogy fogja körül őt a' rémületes perczen, midőn szeretett gyermeke' gyászos halálának híret veendi. Óh mert ha legkedvesbb fia, élte alkonyának ez esthajnal csil-
laga is letűnt már, legott haláléjbe dőlhet és borúlhat hanyatlott élete.

Küldj végre vigaszt, 's enyhületet irgalmak Istene! minden távol lakó testvérek- és roko-
noknak is, kiknek érzékeny szívüket testvérök kora és véletlen halála mélyen kivérzendi. — Cselekedd, hogy a' viszonzlátás reménye, mint egy fény út, nyúlják föl bánatos lelkük előtt az égbe, és e' kösse őket egybe elköltözött test-
vérökkel e' földön is elválhatlanúl.

Mindnyájunkat pedig taníts meg Atyánk! öröklét szent Istene! az igazságra: hogy e' föld-
nek minden java, öröme, igazsága, nem más, csak elröppenő álm: nehogy azok elvesztése megbirhatlan fájdalomakkal törje össze szívün-
ket. — Taníts meg a' vigasztaló igazságra, 's ne engedd elfelednünk, miszerint ez élet egy rövid út, mellyen a' lélek, mint églakó, látható

alakban, csak a' sírig zarándokol, 's ott letéve nehéz terhét, örökkévalóságba, fensőbb világba lebeg át: hogy aztán szabadon 's akadálytalanúl fejlődhessék végetlen tökéletességre. Amen.

Mi Atyánk 'stb.

És te kiszenvedett test, dicső szerkezetű, de romlandó borítéka a' romolhatlan léleknek! szállj le pihentető sírod ürébe: — Te pedig a' menny nap-útaira emelkedett halhatlan Lélek! ki látható alakban olly rövid ideig nyilatkozá, 's bődögítád kedvesidet e' földön, — ne válj el tőlük végkép, hanem tünjél föl nékiek ezután is csöndes álmaiknál, szálj le hozzájuk, mint őrangyaluk, gyakorta a' csillagok rezgő sugárain, hogy maradjon fön ekkép a' bődögítő egybeköttetés addig is köztetek, míg nem az örökkévalóság majd egykor közelebbről és elválhatatlanúl is egyesítend titeket. Amen.

GYÁSZ-BESZÉDEK és IMÁK,

MELLYEKBEN

A' FENN NEVEZETT BOLDOGÚLT' KOPORSOJÁNAK AZ EDDIGI
SÍRBÓL, A' BÁNATOS ÖZVEGY ÁLTAL ÉPITTETETT UJ SÍRBOLTBA
ÁTTÉTELE' MEGHATÓ ÜNNEPÉLYÉN
A' NŐI SZERETET' NAGYSÁGÁT

ÉS

A' HALHATATLANSÁG' HITÉNEK VALÓDISÁGÁT
FELMUTATTA

RÉVÉSZ BÁLINT

DEBRECZENI REFORM. HITTANÁR.

T. TARDOSON Julius 26-án 1855.

IMA ÉS BESZÉD A' FELNYITOTT SÍRNÁL.

Nincsen nekünk sem a' mennyen, sem a' földön te náladnál
több, seregeknek Ura, örökkévaló Isten, Atyánk a' Jézusban!

*Óh te nekünk hajlékunk voltál minden időben! minek
előtte a' hegyek lennének és formáltatnék a' föld és e' világ:
öröktől fogva mind örökké, te vagy erős Isten!*

Óh te Atyánk voltál nekünk, minek előtte lennénk, és te
fedeztél bé minket, a' mi anyáink' méhében, — a' mi anyá-
ink méhétől fogva te voltál nekünk erős Istenünk! te hordoz-
tál, te viseltél minket születésünktől fogva!

Uram! Atyánk vagy hát te nekünk akkor is, midőn ezt
mondod: *térjetez a' földbe embereknek fiai!*

Uram! Atyánk vagy hát te nekünk akkor is, midőn kese-
rüség' poharát töltesz kezünkbe, midőn özvegygyé hagyod len-
ni a' szerető házastársat, árvává a' gyamoltalan gyermeket,
vagy elveszed az édes magzatokat az örömtelt szüléktől!

Uram! hajlékunk, Atyánk vagy hát te nekünk akkor is, mi-
dőn a' halottak között járunk, és azok' árnyék képe megret-
tent minket, 's emlékezete könnyekkel tölti szemeinket!

Óh e' hit emeljen fel, bátoritson minket most is, midőn eljöttünk a' halottak' országába, ama már bemohosodott sirt felnyitni! e' hit emelje fel, bátorítsa főkép a' bánatos özvegyet, az árván maradt egyetlen gyermeket, az elaggott édes anyát, kik e' felásott sírnál legnagyobb fájdalokkal találkoznak!

Örökkévaló Isten, mindenható Felség! nem jöttünk hatalmatat kísérteni, midőn felnyitjuk a' sirt, mellyre te tettél zárt a' feltámadás' nagy napjáig! nem jöttünk háborítani a' megholt' nyugalmát, midőn annak porait más helyre akarjuk szállítani! nem — mert tudjuk, hogy csak te mozdíthatod el a' zár-követ a' koporsó' szájáról, tudjuk, hogy a' föld mindenütt csak föld, és a' halál' álma mindenütt csendes annak ölében.

Csak a' szeretet akar áldozni szeretete' elvesztett tárgyának! csak egy hü özvegy akarja elszakasztott férje' porait birtokába venni, családi sírboltba tételni, a' közös temetőből!

Óh türd el hát jó Atyánk! sőt vedd kedvesen a' keserű veszteséget szenvedett szeretet' ezen áldozatát! 's add vissza, te magad add vissza a' bánatos özvegynek, legalább hült poraiban azt, kinek életét tőle illy korán elvevéd!

Minket pedig minnyájunkat, taníts és győzz meg ama boldogító hit felől, hogy csakugyan Atyánk, Istenünk vagy te nekünk mindenkor, hogy a' megásott sirok felett is így énekeljünk: *az Úr a' mi pásztorunk, azért semmiben meg nem fogyatkozunk, még ha szinte a' halál' árnyékának völgyében járunk is, nem félünk, mert te velünk vagy! Uram! kicsoda volna nekünk a' mennyekben te náladnál több? és te náladnál egyébben nem gyönyörködünk e' földön: ha elfogyatkozik is a' mi testünk, és szívünk: de a' mi szívünknek kösziklája, és a' mi örökségünk te vagy óh Isten! — te légy óh Isten! mind örökké. Amen.*

Mély bánatra hivatott, gyászba borult özvegy!
 Aggott korodban nagy keserőséget kóstolt
 édes anya!

Minden rendü, rangú, szomorú halotti gyülekezet!

Szokatlan gyász ünnepélyre, sötét helyre gyültünk össze e' sir előtt, hol megállottunk, — de mennél szokatlanabb az ünnepély, mennél sötétebb a' hely, annál meghatóbb, szivrázóbb mindegyik ránk nézve. Gyakori bús látvány ugyan ez életben, hogy halottat kísérnek a' temetőbe, 's a' szeretet könnyeivel áztatott koporsót sirhantokkal takarják; de annál ritkább, szokatlanabb jelenet, hogy a' már egyszer behantolt sír felnyitassék, 's annak kebléből a' koporsó felvétessék. 'S épen illy jelenetnek vagyunk közelebb szemtanui. Igen, egy bús özvegy, — kitől forrón szeretett társa olly korán elvétellett, ki szép fiatalságában illy hamar magános özvegységre hivatott, — egy bús özvegy eljőve a' sírhoz, mellybe nem rég vesztett férjét temeté, hogy annak zárjait felnyitvatván, meglássa még egyszer, könnyekkel öntözze még egyszer a' koporsót, mellyben az annyira kedvelt férj' hamvai nyugosznak, és hogy halálában is közelebb lenne szívéhez az, ki életében annak fele része volt, — e' közös temetőből az általa épített családi sirboltba vitesse.

Ugy-e bánatos özvegy! te nem nevezhetéd magadénak a' sirt, a' földet, mellyben eddig hű férjed' porai nyugodtak? ugy-e neked ugy tetszett, hogy a' föld' hantjai nehéz teherrel nyomják a' koporsót? ugy-e te ugy érzéd, hogy az édes anyának is — ki nem láthatá elvesztett kedves fija' gyászhajlékát — kedves áldozatot teszesz, ha azt neki megmutatod? — ezért szerzed e' mai megható ünnepélyt, ezért vétetéd fel 's kívánod családi sirboltba tétetni kedvelted' koporsóját!

Óh látom bús özvegy! miként ingadoznak lábaid, midőn megállasz e' rettenetes helyen! látom miként rémülsz meg az árnyékképtől, melly — mig szív, lélek élteté az — olly vonzó, kedves volt, 's most halálszinben még is olly rémületes!

látom miként roskadozol, — mint ház, melyre a' hullámok többszöri zúgással csapkodnak, — midőn a' fájdalmak' habjai másodszori kiömléssel tódulnak kebledre! De ne félj! én, mint vallás' szolgálja, fáklyát gyujtok előtted a' sír' sötétségében; én, mint vallás' szolgálja, miként Áron és Hur tartják vala Mózes' elfáradt kezeit, emelem, segítem lankadó karjaidat, ha gyötrő fájdalmad' legyőzésében, szívvágyad' keser édes harcának megvívásában fáradni kezdenek; én, mint vallás' szolgálja, mutatok révpártot, hol fájdalmad' kinözöne megszűnik háborogni. — Jer hát velem, én nem hagylak el téged, 's te kövess engemet, — de jertek ti is, bús részvétre összesereglett gyülekezet, kíséretetek ama sirhoz bennünket, ne hagyjatok magunkra, 's mig mi szomorú tisztünket végezzük, tanuljatok nagy leczkét a' sír' sötét könyvéből, tanuljátok meg, csudáljátok itt, de utánozni is törekedjétek a' *nőiszeretet nagyságát, melly e' mai gyász-ünnepélyben olly dicsőn mutatkozik.*

A' szeretet utánozhatlan fenségben egyedül megváltónk' földi életének vonásiban tűnik fel; utánozható nagyságban pedig a' női szívben honol, mig az meg nem romlott, 's az elveszett paradicsomból megmenthetett tisztaság', ártatlanság' állapotában van. — Igen, úgy látszik, a' szeretet a' női szívben dicsőítette meg magát, ott fejlett az valódi nagyságra. — Úgy áll a' női szeretet a' férfiúi szeretethez hasonlítva, mint nap a' hold mellett, mint tiszta égbolt szakadozott borúk ellenében. — Miként a' hold a' naptól vesz világosságot: úgy a' férfiúi szeretet a' női szeretettől kölcsönöz fényt, gyöngéd sugárokat; miként a' nap meleg, éltető sugárokkal ragyog, mig a' hold ilyenekkel nem birva, bádjad világgal ég: úgy a' női szeretet melegen éltető hévvel lobog, mig a' férfiúi szeretet hideg 's mintegy élettelen magában; mint az ég' tiszta boltja, olly homály nélküli a' női ártatlan szeretet, mig a' férfiúi szeretet' egére könnyen sötét árnyékok vetődnek. — Szintúgy hon — mint férj — 's gyermek szeretetben ritka példáit mutatják a' történetek a' női szeretet' nagyságának. — Ritka példáit látjuk ennek ma is a' családi élet' körében. — De még is nem olly bámulatos nagyságú ez, mig meleg 's viszont lánggal

égő keblen doboghat, míg élet' virágain repdes, míg ifjúság', szépség' koszorújába fonódik, míg élvezetek' helyein testvér lángtól hevítelve, kettős hévvel gyúladoz, — ott lesz ez nagy-szerűen fenségessé, hol kihült, 's vizonszerelmet nem adható kebelre borúl, hol halál' sötét emlékvirágin lebeg, hol hervadt szépség' hideg hamvaival ölelkezik, hol tört fáklyaként a' sír' gyász hantján lobog, 's a' veszteség' keservözönében is ég!

'S épen illy nagyszerű fenségességben látjuk a' női szeretetet azon bánatos özvegyben, ki mély gyászban itt áll előttünk, ki szerelme' nagyságával épen a' halálnak, sírnak áldozik. — Óh, gondoljátok-e, hogy a' nap kialudt, midőn fellegborúk usznak alatta? gondoljátok-e, hogy a' tűz egészen kihamvadt, mellynek szikrái a' vastag hamun át nem látszanak? gondoljátok-e, hogy a' víz hullámai alól is megakadtak, mellynek külső színe jégtükrörré fagyott? gondoljátok-e, hogy a' fa elszáradt, mellynek lombjai ősszel lehullottak? gondoljátok-e hát, hogy a' női szeretet kialudt a' kebelből, mellyet sötét gyászfátyol borít? gondoljátok-e, hogy kihült az a' szívből, ha szinte annak lángjai át nem törhetnek is a' fájdalom' borúján? gondoljátok-e, hogy a' szívből nem buzognak annak érzelmei, ha szinte az arcz bánat' töredezett tükrévé halványult is? gondoljátok-e, hogy megszűnt a' szívből élni a' szerelem' fája, ha szinte az — vést hozván rá a' halál — örömvirágít elhullatá is? Óh nem! — ott van a' szerelem a' gyász', a' fájdalom' borúján belől, ott virágzik a' szív' üvegházában, hol annak a' viszontagságok' fergetege sem árthatnak, ott lobog az olthatlan lánggal a' szív' bánata' éjjelében, mint síri lámpa elzárt sirbolti üregben. — Nézzétek, a' temetőbe jött el ez özvegy nő, mellyet mi olly igen kerülünk, melly olly sötét, kietlen kert ránk nézve, mellynek mi, lakházainktól távol jelöltük ki helyét, hogy hozzánk közel ne legyen, hogy örömeink' zajából bús némaságával el ne vegyen, hogy annak gyász táblái multságink' termeinek lámpáitól messze sötételvén, meg ne törődjenek azokban emezek' sugárai! Nézzétek hült porokat jött el felölelni ez özvegy nő, mellyek a' lélekről — melly azokat élteté — már lehullottak, mellyeken a' szépség' tetsző

szinei már elhalaványultak; oly kebelre borúl, melly többé fel nem dobog, oly árnyékképet óhajt látni, minőtől mi álmainkban is félünk, oly koporsót akar birtokába venni, melly tőle mindent elvett, de neki semmit nem adhat! Nézzétek, ez özvegy nő épen név ünnepén keresi fel kedves halottját, hogy annak lehető édességét megkeserítse a' fájó emlékezet' könnyeivel, midőn más emberek az öröm' napjain tova üzik magoktól a' gondokat, feledni szeretik a' bánatot! Óh bánatos özvegy! a' helyett hogy vigadnál, úgy teszesz te ma, mint ama kegyes Anna, Elkána' felesége, ki *mikor az Úrnak templomába felmenne, sír vala és nem eszik vala*, — azt kell nekünk is ma kérdenünk tőled, mit amattól kérdett férje: *Anna! miért sírsz és miért nem eszel, micsodán kesergesz szívedben?* Óh bánatos nő! úgy tevél te e' részben, mint a' mi nagy tanítónk, Jézus, ki épen a' Páskha örömmünnepe elől ment győtrődni a' Getsemáné kertbe, 's épen azon napokat, mellyeken a' nép örömmünnephez készült, választá szenvedése', halála' kinteljes óráivá! De nézzétek végre, ez özvegy nő kétszeri envesztés' fájdalmának teszi ki magát, kétszer sír a' veszességét magába zárt koporsónál, csak hogy szívvágyának áldozhassék, csak hogy szerelme' adaját másodsor megeredt könnyeinek gyöngyeivel is próbálja lefizetni, midőn sok emberek oly igen sietnek ott hagyni a' sirban a' kihült porokat, melyeknek többé semmi becsök nincs, — midőn sok emberek egyszer is oly igen kímélik a' könyeket, 's a' mint behantolva ott hagyák a' sírt, nem vágynak azt többé látogatni! Óh bánatos nő! hiszem én, hogy te eleget sirtál amaz első temetéskor is, hiszem, hogy azóta is sokszor megeredtek titkon bús magányodban könyeid, — hiszem, hogy a' fájdalom' győtrő kínai nem enyhültek még kebledben, de még is úgy érzem, hogy te ma sokszorosan nehéz próbára tevéd szíved' gyöngédségét, hogy e' mai nap újra csordultig tölti kezeidben a' keserűség' poharát, mellynek teljességét az idő' orvosló keze immár fogyasztani kezdte!

Óh boldog házastársak! kik még egymáséi vagytok, midőn látjátok, mint sir másodsor is ez elhagyott nő, elvesztett tár-

sa után, milly szeretettel öleli annak hamvait is: szeressétek mától fogva még forróbban egymást, míg el nem jő a' halál, melly elszakasztand titeket, — óh mert ha a' kihült kebel is illy kedves a' szerető szívnek, mennyivel kedvesebbnek kell lenni a' meleg szív' dobogásának! — óh mert meglehet, hogy még ma birjátok egymást, és holnap már egyikőtök a' siré lesz! Óh boldogtalan házastársak! — kik magatok tépitek szét vizáلكodás által az édes szövetség' kötelékét, kik nem halál, de önhibátok miatt vagytok elvesztve egymásra nézve, — midőn látjátok, mint ohajtja ez özvegy nő a' kihült porokat is birtokába venni' 's kiemelni a' sír nehéz hantjai alól: óh költsétek fel ti is ma a' szeretet', a' házi élet' boldogságát, mellyet magatok temettetek el, 's hozzátok új virágzásra a' házassági szövetség' hervadt koszorúját, míg el nem jő a' halál, melly amazt örökre eltemeti, emezt örökre elhervasztja! óh kemény szívűek, 's csak külső gyászt viselők, kik fősvények vagytok a' könyvekben, kiknek a' külső gyász is nehéz, azért, mert addig vigasság helyeire nem mehettek, — midőn látjátok itt ez özvegy nőnek folytonos bánatát, másodsor is megeredt könyeit: óh tanuljatok meg ma sírni, igaz bánattal sirni, ha majd gyászt adand rátok a' halál, mert a' melly szív hideg a' sírnál, az elárulja magát, hogy szeretetben sem lehetett meleg; — mert meglehet, hogy ha nem érzitek is — épen akkor midőn kidől — a' fának ledőlését, de érezni fogjátok majd annak helyének ürességét, midőn enyhadó árnyat kerestek — és akkor késő bánattal, mások előtt szégyennel, de magatok előtt is pirulva kell sirnotok; mindnyájan pedig — minthogy mindenkinek szívét körülfonja a' szeretet' valamelly nemének, vagy szülei, vagy házastársi, vagy gyermeki, vagy testvéri, vagy baráti szeretetnek köteléke — tanuljuk meg ma, a' szeretet vesztésének keserű látásából, a' szeretetnek e' mai áldozatban feltűnt nagyságából, — tanuljuk meg ma tisztán, melegen, hiven szeretni azokat, kik közel viszonyok által kebleinkhez forrtak, nehogy majd a' vesztés' sirjánál késő bánat', szégyen' könyeit kelljen hullatnunk!

Neked pedig, bánatos özvegy! — ki megújult keserőség'

drága könyein szerzéd meg e' mai ünnepélyt — legyen vigasztalásodra, hogy nem csak magad sírsz, hanem mi is osztozunk bánatodban! legyen vigasztalásodra, hogy ma szívvágyadnak tevéel eleget, 's ritka áldozatot hozál a' kedvelt hamvaknak! legyen vigasztalásodra még inkább az, hogy nem vette el mindenedet a' sír, nem hagyattál pusztán egyedül, hanem megmaradt, 's mint boldogságod' letört fájának kihajtott sarjadéka, növekedő öröm' lombjaival hajol kebledre egyetlen fiad, ki, mig az elvesztett férj', atya' emléke bús susogással száll feléd, édes mosolygással enyelg körültted, 's midőn boldogságod' napja lehanyatlott, felgyúl, mint szerelmi csillag özvegyiséged', bánatod' borújában, ki élő emléke, eleven képmása elvesztett férjednek, 's benne — ha jól növelénded — visszaszáll annak elröpült szelleme, életszint nyerne nemcsak kebled' vonásai, kiben oltalomfa növekedik, 's fedező árnynyal terjeszkedik feletted akkor, midőn már magad roskadni fogsz az élet' terhe alatt! legyen vigasztalásodra az, hogy kedvelt férjed' édes anyja is, ki az első temetésnél nem sirhatott, együtt sír itt most veled, — óh emeljétek kölcsönösen egymást az egyforma, a' közös bánatban, — ő fáját, te férjedet vesztetted el, — ki tudná, ki merné megmérni, mellyik bánat' mélysége nagyobb? ő aggott korú 's már koránál fogva is gyenge, te fiatal vagy, korodnál fogva is erősebb — emeld te őt, mint gyengébbet, emeljen ő téged, mint talán mélyebb bánatba merültet, nagyobb veszteséget szenvedőt! de legyen főképp vigasztalástokra, midőn itt együtt sirtok, hogy Isten előtt hullanak könyeitek, ki számon tartja a' sirók' könyeit, és eltöröl a' sirók' szemeiről minden könyhullatást! legyen vigasztalástokra a' hit, melly azt mondja, hogy ama követ, mellyet mi csak emberi kezekkel és csak kis időre mozdíthatánk el a' sír' szájáról, 's egy másik sír' ajtajára ismét vissza kell azt helyeznünk: egy napon Isten fogja elmozdítani az által, kit elküld, hogy felköltse a' holtak' porait, a' mikor feltámadand az, ki most aluszik, és jajjaitokra sem ébred, 's véletek, — ha ti is átaludtátok a' halál álmát, — viszont találkozandik, 's többé meghalni, egymástól elszakadni nem fogtok soha örökké!

De vegyük fel immár a' koporsót, és vigyük át ama szá-
mára készült sirboltba, hol nyughassék a' feltámadás' nagy nap-
jáig. — És te idvezült lélek! ne vedd a' rólad lehult, 's már
elpihent porok' nyugalma' megháborításának cselekvényünket,
sőt nézd azt a' hamvaiddat is szerető, féltő nő' áldozatának. —
Te ott fenn vagy már a' menny' hajlékiban, de szellem szár-
nyakon elél jösz gyakorta szeretett nőd' álmaihoz! — óh hadd
pihenjenek hát poraid is az ő birtokában, az általa építetett
szeretet' sirboltjában mind a' napiglan, mikor felkelendek új
életre, hogy többé össze ne omoljanak soha örökké. Amen.

IMA ÉS BESZÉD AZ UJ SIRBOLTNÁL.

Hol keressünk téged életnek Ura, örökkévaló egy Isten! ha ama sirtól eljőve, itt ismét csak sirral találkozunk? hol vagy te Jézus, idvességünk dicső fejedelme!, ki a' halálon diadalmat vettél, ha ama felásott sirban csakugyan nem feltört koporsót, nem feltámadt életet, hanem büszhődt halált, 's már is hamvadó porokat találtunk? hol lelünk vigasztalást, hol látjuk meg hitünk' valóságát, ha csakugyan nem kelt életre a' mi halottunk, hanem ismét a' sirnak kell azt visszaadnunk?

Óh Isten! ha itt nem sirral, de az életnek újra megépült templomával találkozánk: akkor látnók bizonyval, hogy te csakugyan életnek Ura vagy, hogy te csakugyan hajlékunk, Atyánk vagy nekünk a' halálban is! Óh Jézus! ha mint Márhának és Máriának felköltötted Lázárt, úgy az itt síró kegyes Annának is életre hozád vala kedves halottját: akkor látnók bizonyval, hogy te csakugyan diadalmat vettél a' halálon! óh ha nekünk is, midőn eljöttünk halottunkat keresni a' sirban, amaz angyali szó hangzik vala alá: *nincsen itt, hanem feltámadott*: akkor lelnénk teljes vigasztalást, akkor látnók bizonyval hitünknek valóságát.

De avagy feledjük-e, óh Atyánk! *hogy a' hit az olyan dolgoknak valóságok, a' mellyeket reménylünk, és a' melly dolgok nem láttatnak, azoknak bizonyos mutatójok?* avagy feledjük-e, hogy még nem jött el az óra, mellyben mindenek, kik a' koporsókban vannak, meghallják az Isten síjának szavát? avagy feledjük-e, hogy arról a' napról és óráról semki semmit nem tud, sem a' mennyei angyalok, sem a' Fiu, hanem csak egyedül az Atya?

Óh Atyánk! nem a' jelenvalókban, hanem a' jövődőkben keressük hát mi hitünknek valóságát! nem a' sirra nézünk, hogy meglássuk, miszerint *az Isten csakugyan nem holtaknak, hanem élőknek Istenök?* nem a' koporsóra nézünk, hogy meglássuk, hogy *Jézus csakugyan feltámadás és élet*, hanem ama nagy napra gondolunk, mellyet rendelt az Isten, hogy azon

felköltse a' holtak porait, és fija által megítélje e' világot, — ott keressük Jézust, hol ezt mondotta: *én vagyok a' feltámadás és az élet, a' ki én bennem hiszen, ha meghal is él az; hitünknek szent könyvébe nézünk, melly azt mondja, hogy egy napon az Ur, Istennek trombitájával leszáll az égből, és a' kik meghóltak vólt a' Krisztusban feltámadnak, — hitünknek szent könyvébe nézünk, melly azt mondja, hogy ha e' mi földi házunknak hajléka elbomol, épületünk léssen az Istentől — nem kézzel csinált házunk, hanem örökkévaló, mennyben!*

Óh Isten! most emeld e' hit karjaival a' bánatos özvegyet, az agg édes anyát, az árva gyermeket, hogy össze ne roskadjanak — most midőn másodszor kell sirba tenniök kedvelt halottjukat, 's ajkaikon e' második jaj még keserőbb az elsőnél, — most emeld őket a' halhatatlanság' hitének karjaival, hogy Mártha' amaz erős meggyőződésének szavaival, megvigasztaltatva hagyják ez uj sírban is halottjukat: *tudjuk, hogy feltámad a' feltámadáskor az utolsó napon.*

Óh Isten! te, ki adtad Jézus által nekünk e' hitet, gyűjtsd fel mindnyájunk előtt ennek világát, hogy ha majd nekünk is kedves halottunkat kell eltemetnünk, vagy magunk is közel jutunk a' hálál á nyekának völgyéhez, a' sírban is lássuk az életet, és annak sötétségében a' halhatatlanság' hitének csillagát, 's győzedelmes hitünknek szavaival énekeljük: *hol vagyon halál a' te diadalmad? hol vagyon koporsó a' te fulánkod? az Istennek legyen hála, ki adott nekünk diadalmat a' mi Urunk Jézus Krisztus által, egyszersmind pedig tanits minket úgy élni, most kivált, midőn a' sűrű halál köztünk jár, hogy az Urban, a' Krisztusban halhassunk meg, 's halálunkban is reménységünk legyen: várván ama boldog reménységet, és ama nagy Istennek, és a' mi megtartónknak a' Jézus Krisztusnak dicsőséges megjelenését. Boldogok — óh hadd legyünk majd mi is e' boldogok közül valók, — boldogok a' halottak, kik az Urban halnak meg, mert megnyugosznak az ő fáradságotól, és az ő cselekedeteiknek jutalma követi őket túl a' síron, ama nagy napon, ott fenn az egekben Amen.*

Csakugyan nem töretett hát fel a' koporsó, mellyet ama sirból felvevénk? csakugyan nem hangzott hát keresésünkre amaz angyali szó: *mit keresitek a' holtak között az élőt — nincsen itt, hanem feltámadott?* csakugyan nem jön hát többé életre — hiába sirunk, hiába jajgatunk, hiába nyitjuk fel a' sirt, — nem jön többé életre az, a' ki egyszer meghalt? csakugyan sir várt hát készen, bár más nemű sirbolt is ama koporsóra, mellynek még egyszeri láthatása olly sok könyekbe került a' szerető szíveknek, melly előtt minden gazdagságát lerakná a' bánatos özvegy, ha kedves halottját visszaadná?

Óh szomoru tudat, keserü tapasztalás! miért fonódnak hát össze az édes viszonyok' kötelékei, ha azoknak csakugyan el kell szakadniok, örökre el kell szakadniok a' sirnál? miért szeret olly forrón a' sziv, ha szerelme' tárgya kebeléről halál' karjaiba dől? miért dicsőíti meg magát a' szeretet' nagysága a' kebelben, ha annak végczélja, keserü jutalma az elvesztés' kínzó fájdalma? Miért tüztél te is bánatos özvegy! olly virágot kebledre, melly hervatag volt? miért szötted reményeidet olly boldogsághoz, melly elpattanó buborék volt? miért sirsz, ha nincs többé, nem is lesz többé tiéd, a' kit szerettél? miért szereted még most is a' port, melly hideg immár 's élettelen, és hasonló a' földnek többi poraihoz, mellyeket lábaidal tapodsz? miért tevéel ennyi könyekbe került áldozatot, ha ennek épen ugy örök elvesztés jutalma, mintha egy könyet sem ejtettél vala? Bizony igy jobban van sorsa annak, ki semmi viszony' édes hatalmát nem érzi ez életben, ki nem tud szeretni, ki hidegen, könnyelmüleg nézi az élet' örömvirágainak hervadását, sőt maga is tépdeli azokat, mint gyermek mosolyogva törli le a' szines port lepkék' szárnyairól! bizony igy jobban van sorsa annak, ki nem tud sirni a' vesztések' koporsóinál, fásult kebelvel állhat meg a' sirok felett! —

De nem! — a' kik után mi sirunk, — azt mondja a' hit — azokat nem vesztettük el örökre; a' testek, mellyeket eltemetünk, olly rothadandó magok, mellyek rothadatlanságban dicsőbb életre kelnek ki egy napon; csak a' test hal meg, melly romlandó porboriték volt, a' lélek, melly azt éltet, élve ma-

rad 's megtér Istenhez, a' ki adta volt azt; a' sir, a' koporsó megnyilik majd egy napon, hogy visszaadja azokat, kiket hosszas álomban pihentetett; e' földi életet, melly olly sok nyomor', keserv' hazája volt, szebb, dicsőbb élet' boldogsága követendi! Óh ha ez így van, boldog a' ki itt alant szeretett, mert ott fenn is szeretni fog! boldog a' ki alant sírt, mert ott fenn megvigasztaltatik! boldogok, kik a' halálban rövid álomra elválnak, mert örök időre ismét találkoznak! Óh ha ez így van, akkor nincs miért sajnálnunk a' könyeket, miket a' siroknál hullatunk, nincs miért fösvénykednünk az áldozatokban, miket a' halottakért teszünk, mert nem a' halálnak, nem a' hideg poroknak, hanem az életnek, a' léleknek — mik kedvesek voltak előttünk és a' mellyek örökre megtartatnak — adjuk azokat!

Jertek hát, midőn ismét sírba kell tennünk a' koporsót, mellyet csak imént vevénk fel, hogy a' szeretet' nagysága, mellyet az előbbi sírnál dicsőítünk, biztos alapot, a' szeretet' veszteségekor bánatunk vigasztalást, megnyugvást találjon, lássuk meg *ama boldogító hitnek, melly ezeket adhatja, valódiságát.*

Keresztyén vallás nélkül nincs erkölcsi élet, pedig hogy erre vagyunk hivatva, ha csak emberi méltóságunkról le nem akarunk mondani, nem lehet tagadnunk! keresztyén vallás nélkül nincs célja az életnek, pedig azt ettől okosságunk elválasztani nem tudja; keresztyén vallás nélkül nincs erény, pedig erre törekszik minden nemes lélek, pedig ennek nagysága előtt titkos szégyennel még a' bűn is meghajol; keresztyén vallás nélkül nincs földi boldogság, megnyugvás, pedig ez azon révpárt, mellybe elérni mindenki törekszik! E' vallásnak már legfényesebb koronája, legszebb sugára a' feltámadás', halhatatlanság' hite, ezért mondja az irás : *há a' halottaknak feltámadások nincsen, a' Krisztus is nem támadott fel, ha pedig a' Krisztus fel nem támadott, hiábavaló kétség nélkül a' mi predikálásunk, hiábavaló a' ti hitetek is.*

És mégis a' feltámadás', halhatatlanság' hite az, melly ellen legtöbb kétségek emeltetnek, mellyet legtöbbben szívcsaló-

dásnak, ámitásnak mondanak. — Egyik azért tagadja, mert nem tudja megfogni, miként lehellhet Isten még egyszer életet az összeomlott, szélyelszórt porokba; másik azért nem szereti hinni, hogy bűneiben nagyobb bátorságban legyen, hogy ne lássa a' kárhozat' mélységét, mellyfele siet; harmadik azért hozza kétségbe, mert ellene tesz bizonytságot a' halál, mert még azon utról, mellyen elment, senki nem tért vissza, mert így gondolkozik magában: *vajjon kicsoda vette eszébe az ember' lelkét, hogy felment volna, és az oktan állat' lelkét, hogy a' föld alá ment volna?* Boldogtalan ember! ki csak azért tagadod e' hitet, mert megfogni nem tudod — hiszen így ellenkezésbe jössz magaddal, meghazudtolod magadat, mert mennyi mást hiszesz, mit megfogni épen úgy nem bírsz! boldogtalan ember! ki csak azért szereted szemeid elől eltakarni e' hitet, mert bűnös lelkednek rettenetes tükör — ám fátyolozd be ezt bár meddig, akkor fog az arról lehullani, midőn haldokolván egyebet már nem látsz — és akkor milly borzasztó lesz neked e' látvány! boldogtalan ember, ki csak azért hozod kétségbe e' hitet, mert a' sir fenekén nem látsz életet — ne a' sirban, hanem a' siron túl keresd ezt, és ne vesd el a' végső gyámolt, míg a' nélkül is állhatsz, hogy legyen mihez fogódzanod, midőn minden elhagy, haldoklásod' perczeiben! Bizony, míg minden emberi ész el nem téved, míg minden szívből ki nem hül egy legforróbb vágy, míg minden erény el nem költözik e' földről, míg lesz méltatlan szenvedés, itt alant kárpótlást nem lelő veszteség, míg az emberiség' összes száma kevés kivétellel a' vallás oltáránál meghajol: addig a' feltámadás', halhatatlanság' hitén a' hitetlenség, az örök enyészet', semmivé lél' tévelygő tudománya diadalmat soha nem veszen.

De mellözve most más bizonyságokat, itt épen e' sirnál, melly a' halhatatlanság' hitének legsötétebb ellentétje, — itt épen e' mai gyász-ünnepélyben, melly annak fényét első tekintetre épen nem mutatja, keressük annak valódiságát, igazságát. — Azt kérdem én, e' hit nélkül lehetne-e elbirni az előttünk álló bánatos özvegynek vesztesége' leverő fájdmát? lehetne-e sirva bár, de mégis olly erősen állania e' sir' szélén, hogy alá

ne roskadjon abba, midőn példákat látunk a' pogány népek közt, hogy a' házastárs nem kívánta túlélni társa' halálát, 's az azt meg égető mágja' lángjai közé vetette magát áldozatul? lehetett volna-e neki e' hit nélkül illy nagy áldozattételre ki tenni magát, 's megküzdeni a' másodszori fájdalom' keserű árjával? Azt kérdem én, lehetne-e e' hit nélkül tiszta, hű, áldozatra kész szeretet a' szívben? emelkedhetnék-e e' hit nélkül a' szívben a' szeretet valódi nagyságra? akarnánk-e, vágynánk-e tudnánk-e szeretni, ha úgy volna, hogy a' kiket szeretünk, örökre el kell vesztünk? Azt kérdem én, lehet-e azon hit szívcsalódás, ámitás, mit épen a' szerencsétlenségben, a' vesztesség' fájdalmiban ölelünk legforróbban, mi épen a' halálos ágy felett ragyog fel, mint egyedül biztató csillaga a' mennynek, midőn a' föld' ege már egészen elsötétült, mi még az elvetemedett, vesztőfa alatt álló bünösnek lelkében is feltámad a' kínos vonaglás' végperceiben? A' szerencsétől elfordulunk, ha megcsalt. a' szépséget mutató tükört elvetjük, ha az már redőket mutat az arczon, gyámolbothoz fogódzunk, ha erőnk elfogy, a' gazdagságról megvalljuk, hogy hiábavaló, ha az elrepült, mint a' saskeselyű — de a' halhatatlanság' hitének akkor van legnagyobb becse, legnagyobb ereje, midőn a' sors' viszontagsági sujtolnak, a' szépség' virági elhervadnak, az erő elfogyatkozik, a' földi kincsek elhagynak! Azt kérdem én, ki nem hallja a' temetőben akaratlanul is a' feltámadás' angyalának ama szózatát: *mit keresitek a' holtak között az élőt, nincsen itt, hanem feltámadott?* ki nem látja itt képzelettel a' megnyilatkozott sirokat, feltört koporsókat, mellyekből fel fognak kelni a' holtak' porai, mint Jézus' feltámadásakor sok meghalt szentek' testeik kijöttek a' koporsókból? ki nem jön itt azon gondolatra, — hogy ha Isten minden tavasszal virágokkal ékesíti a' sirhantokat, — a' holtak' porait is fel fogja egy napon dicsőséges és romolhatatlan testbe öltöztetni, mellyek amazoknál az ő szemei előtt sokkal drágábbak? ki nem jön — midőn virágokat ültet a' sirokra, — azon gondolatra, hogy Isten, ki előtt a' szeretet legkedvesebb áldozat, szebb, hervadatlan koszorút füzend egy napon a' sirok' lakosainak fejükre? ki nem

jön — midőn sirboltot épített, márvány szobrot emeltet a' kedvelt hamvaknak — azon gondolatra, hogy Isten is készítet mennyei hajlékot azoknak, Isten is felírta azok' tetteit könyvébe letörölhetetlenebb betűkkel, mint minők az emlék-kövekre emberi kezekkel vésetnek? ki ne találkozna itt a' feltámadt Jézussal, 's ki volna kételkedő, hogy látván az ő sebhelyeit, így ne sohajtson a' hinni nem akaró Tamással : *én Uram és én Istenem!*

Csudálatos hit! boldogító hit! melly, mint a' tűzben megpróbáltatott arany, akkor vagy legtisztább, midőn a' földi kétségek', szenvedések' boruiból dicső fényben kibontakozol, melly, mint a' gyöngy a' tenger' mérhetlen fenekének, a' szív' bánata' mélységének vagy drága kincse — melly, mint hold a' nap' leáldoztával, éltünk' fáklyája' ellobogásakor kelsz fel szelid fényben — óh megölelünk mi téged, éltünknek szintugy az örömök, mint a' szenvedések közt egyedüli árboczát, és te mentsd meg élet-sajkánkat a' kétség', vigasztalhatlan keserűség' örvényébe sülyedéstől!

Óh ti, kik látjátok, hogy az itt álló bánatos özvegy e' hitben megnyugodva másodszor temeti el kedves halottját — temessétek el ti is e' hit- 's ennek örökségének birhatásáért kedvelt szenvedélyeiteket, temessétek el a' bűnöket, mert e' hit legyőzi a' halált, a' bűn pedig szül kárhozatot! óh ti, kik emberek előtti bécsület, hirnév után vágytok, higyjétek el, hogy ezek, ha tul élnek is néhány évvel halálotokat, de egyszer csak ugyan elnémulnak — egyedül a' hit, Istennek tetsző élet, Isten előtti kedvesség az, mi átér az örökkévalóságba! óh ti, kik pompás koporsókat, sirboltokat készítettetek halottaitoknak, — higyjétek el, hogy sötétek, semmitérők ezek a' halhatatlanság' hitének fényes betűi nélkül — ezeket véssétek hát a' koporsókra, az emlékkövekre, e' hit' betűit véssétek sziveitekbe is, hogy sirhalmaitokról is visszasugározzék majd ezek' fényessége!

De hagyj itt immár bánatos özvegy! — ki illy sok áldozattal sem menthetéd meg a' sirtól kedves halottadat — hagyj itt azt elvégre ama sirboltban, mellyet készítettél! hiszen nem

olly sötét az, minőnek látszik, miután abban a' halhatatlanság' hitének világát felgyujtottam. — Elzáratik ugyan ismét tőled a' koporsó, berakatik a' sirbolt, de néked hinned kell, mert te jó keresztyén vagy, hogy lesz egy nap, mellyen megnyilik e' koporsó, elvétetik a' zárkö a' sirbolt ajtajáról; — ő nem jő többé vissza, hanem te mégy majd el ő utána — ott ama sirboltban, ha most elváltok is, viszont találkoztok, 's együtt alusszátok a' halál' álmát, de álmotok nem lesz örök, hanem felébredtek egy nagy reggelen, hogy egymáséi legyetek ismét, 's boldogságtoknak vége ne legyen soha örökké! — Óh csak e' hitet vidd el magaddal, fényleni fog az bus magányod' kietlenségében, özvegységed' gyász borujában! óh csak e' hitet vidd el, ez visszaadandja kedvesedet, kit most itt kelletik hagynod, és ennek sugárai felisszák majd lassanként bánatod' könyeit! de öleld fel e' hit' karjaira kisdéd fiadat is, ki még nem érzi vesztességét, 's ha sir is, nem tudja kit sirat — e' hit' karjaira öleld fel őt — ugy boldog leszesz ő benne — boldog lesz ő általad — neveld őt vallásosságban, mert ez egyedül maradandó örökség, mit adhatsz neki, — vidd fel őt jókor — mint ama kegyes Anna cselekvék — az Urnak templomába, hogy az Ur előtt forogván, ott maradjon mindörökké; mond ezt te is, midőn Istennek bemutatod, ama kegyes Annával együtt: ezért a' gyermekért könyörgöttem, és megadta az Ur nekem az én kívánságomat, mellyet ő tőle kértem : én is azért az Urnak adom őt teljes életében!

Te is buba merült édes anya! hagyd itt már a' halhatatlanság' hitében megnyugodva, miután könyeiddel csakugyan áztathatád — hagyd ott ama sirboltban kedves fiad' koporsóját — az Ur adta, az Ur vette el is, — az az Ur veszen téged is majdan magához! Óh ha ezt kell is egyik szavadban mondanod: *sirva megyek az én fiam után a' koporsóba* — mond ezt másik szavadban: *immár örömet halok meg, mert láthatám fiam' koporsóját; immár örömet halok meg, mert látták szemeim az én idvezítőmet, ki feltámadás és élet.* — Vidd el te is magaddal a' halhatatlanság' hitét, mellyben egyedül lehet megnyugvásod hajlott korod' napjaiban! óh e' hit kettős világu

fény lesz rád nézve, mert vigasztalni fog téged vesztéséged' fájalmában, bátorítani a' közelgő halál' félelmei ellen.

Ti is végre távol levő testvérek, rokonok, barátok! hullassatok a' távolban könyeket, mert a' jó testvér, jó rokon, jó barát megérdemli ezeket — de ne sirassátok, mintha öt örökre elvesztettétek volna, hanem a' feltámadás' hitének világánál vigasztalódva lássátok, várjátok a' viszontlátás' édes reggelét. —

Mi is mindnyájan vigyük el e' sirtól a' halhatatlanság' hitének szövétnekét, hogy annak világánál járjunk, 's meg ne ütközzenek lábaink a' sötétben, — de annak világánál lássunk — mikor már testi szemeink nem láthatnak is — lássunk életet a' sirban — lássuk ama hervadatlan koronát, mellyet megád az Ur minden ő benne hívőknek, ama nagy napon, ott fenn az egekben a' Jézusért! Amen.

Mi Atyánk 'sa't.

Te pedig szeretet' vesztéségednek bus hajléka, gyászos sirbolt, — fogadd be pihentető kebledbe ama koporsót, melly ezennel rád bizatik! légy megáldva, megszentelve a' vallás' szavaival, megvilágítva a' halhatatlanság' hitének fénysugárral! Őrizd, mint féltett kincset, a' rád bizott hamvakat, és pihentesd csendes álomban mind a' feltámadás' nagy napjáig, a' mikor az Isten' Fijának szavára fel fognak azok serkenni, 's a' dicsőült lélekkel, mellyről lehullottak, viszont egyesülvén, örök dicsőséget fognak felöltözni, ott, hol nem lészen többé halál, hanem lészen az idvezülteknek végnélküli örömök ama mennyei hajlékokban, mellyek, mint emez első, nem avulnak meg, sem össze nem omlanak, sem el nem mulnak soha örökké. Amen.

